

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 342/2010-53

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 8. decembra 2010 v senáte zloženom z predsedu Milana Ľalíka a zo sudcov Marianny Mochnáčovej a Petra Brňáka prerokoval prijatú sťažnosť spoločnosti M., a. s., B., zastúpenej advokátom JUDr. L. L., B., vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Cob/12/2009 a jeho rozsudkom z 3. júna 2008 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Obdo 31/2009 a jeho uznesením z 28. mája 2010 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo spoločnosti M., a. s., na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a právo na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Cob/12/2009

a jeho rozsudkom z 3. júna 2008 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Obdo 31/2009 a jeho uznesením z 28. mája 2010 porušené bolo.

2. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Obdo 31/2009 z 28. mája 2010 a rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 3 Cob/12/2009 z 3. júna 2008 zrušuje a vec vracia Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky a Krajský súd v Bratislave sú povinné spoločne a nerozdielne nahradiť spoločnosti M., a. s., B., trovy konania v sume 303,31 € (slovom tristotri eur a tridsaťjeden centov) na účet jej právneho zástupcu JUDr. L. L. do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Uznesením Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) č. k. I. ÚS 342/2010-30 z 30. septembra 2010 bola na ďalšie konanie prijatá sťažnosť spoločnosti M., a. s. (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Cob/12/2009 a jeho rozsudkom z 3. júna 2008 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Obdo 31/2009 a jeho uznesením z 28. mája 2010.

2. Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka sa žalobou na súde domáhala, aby určil, že zmluva o zabezpečení záväzku prevodom práva z 10. novembra 2005 a dodatok k zmluve o zabezpečení záväzku prevodom práva zo 16. marca 2006,

predmetom ktorých je spoluvlastnícky podiel sťažovateľky na bližšie vymedzených nehnuteľnostiach, sú absolútne neplatnými právnymi úkonmi. Okresný súd Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) rozsudkom č. k. 33 Cb/58/2006-397 z 30. októbra 2008 zamietol žalobu sťažovateľky (žalobkyne) a uložil jej povinnosť zaplatiť žalovanému trovy konania. Krajský súd na odvolanie sťažovateľky rozsudkom sp. zn. 3 Cob/12/2009 z 3. júna 2008 prvostupňový rozsudok potvrdil. Najvyšší súd uznesením sp. zn. 4 Obdo 31/2009 z 28. mája dovolanie sťažovateľky odmietol.

3. Sťažovateľka vo svojej sťažnosti podrobne uviedla priebeh konania pred všeobecnými súdmi zaoberajúcimi sa jej žalobou, poukázala na rozhodovaciu prax všeobecných súdov v obdobných veciach (na ktoré poukazovala tiež pri prerokovávaní jej žaloby všeobecnými súdmi), ako aj na niektoré ústavnoprosesné rozhodnutia ústavného súdu. Ďalej uviedla: *„Úplnosť, zrozumiteľnosť a presvedčivosť odôvodnení rozhodnutí všeobecných súdov zabezpečujú ich preskúmateľnosť. Jedným z princípov, predstavujúcich neopomenuteľnú súčasť práva na spravodlivý proces a vylučujúcich svojvôľu pri rozhodovaní, je povinnosť súdov svoje rozhodnutia riadne odôvodniť... Podľa ustanovenia § 157 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku [zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších zmien (ďalej aj „OSP“)]... Toto zákonné ustanovenie je potrebné z hľadiska práva na súdnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1 ústavy vykladať a uplatňovať tak, že rozhodnutie všeobecného súdu musí uviesť dostatočné dôvody, na základe ktorých je založené... (nálež Ústavného súdu... zo... 16. septembra 2003 spis. zn. III. ÚS 119/03-30)... pokiaľ všeobecný súd dospeje k svojmu právnemu záveru bez toho, aby sa vo svojom rozhodnutí vysporiadal so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami tvoriacimi základ pre tento právny záver, treba rozhodnutie všeobecného súdu považovať za arbitrárne (pozri I. ÚS 23/04).“* V tejto súvislosti poukázala na ďalšie rozhodnutia ústavného súdu, resp. Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) a zhrnula, že *„Z vyššie uvedených právnych predpisov ako aj názorov Európskeho súdu pre ľudské práva a Ústavného súdu... plynie, že sa súd v odôvodnení svojho rozhodnutia nemusí podrobne zaoberať s každým prednesom účastníka konania. Súd však v odôvodnení svojho rozhodnutia musí uviesť ku každému tvrdeniu a právnej argumentácii účastníka konania, ktoré v konkrétnej veci môžu mať právnu relevanciu, svoj názor aspoň v takom rozsahu, aby*

bolo zrejmé, prečo na ne neprihliadol alebo prečo nie sú správne. “. V ďalšom sťažovateľka namietala diskriminačný postup vec posudzujúcich súdov, ktoré sa odchýlili od právneho názoru už vysloveného inými súdmi v obdobných veciach, pričom na tieto rozhodnutia nijako nereagovali. V tejto súvislosti uviedla: „tvrdenia, že... zmluva o zabezpečovacom prevode práva, skutočným účelom ktorej je uspokojenie pohľadávky veriteľa tým, že mu predmet zabezpečenia zostane navždy v jeho vlastníctve, pokiaľ jeho pohľadávka nebude včas a riadne uhradená,... zmluva o zabezpečovacom prevode práva, ktorou... je možné dosiahnuť nielen zabezpečenie pohľadávky, ale aj možný prechod vlastníckeho práva k majetku vo väčšej hodnote, než je výška dlhu, je absolútne neplatným právnym úkonom, oprel o rozsudky Najvyššieho súdu... a Krajského súdu v Košiciach, fotokópie ktorých predložil súdu prvého stupňa... Súd prvého stupňa v odôvodnení svojho rozsudku nijako nezdôvodnil, prečo judikáty citované žalobcom nebolo možné v predmetnej veci použiť. Súd prvého stupňa na tieto rozhodnutia vôbec nereagoval. “

4. Vo vzťahu k potvrdzujúcemu rozsudku krajského súdu (pozri bod 2) poukázala na skutočnosť, že „odvolací súd svoj rozsudok... odôvodnil podľa ustanovenia § 219 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku... Podľa názoru sťažovateľa odvolací súd môže postupovať podľa ustanovenia § 219 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku iba vtedy, ak takéto odôvodnenie jeho rozhodnutia zodpovedá základnému právu na súdnu ochranu a na spravodlivý proces... Z tohto rozhodnutia Ústavného súdu... (II. ÚS 78/05, pozn.) vyplýva, že odvolací súd aj po potvrdení prvostupňového rozhodnutia musí odpovedať na podstatné a právne významné dôvody odvolania a nemôže sa obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia doplniť ďalšie dôvody. Inak sa dostane mimo limitov práva na spravodlivý proces... Odvolací súd nemôže bez ďalšieho prevziať závery súdu prvého stupňa, keď sa ani ten s argumentáciou odvolateľa nezaoberal. Takýto postup odvolacieho súdu v predmetnej veci znamená, že sa nevysporiadal s jedným z právne významných dôvod odvolania, teda ani rozsudok odvolacieho súdu nie je riadne odôvodnený... Odvolací súd vo svojom rozsudku mal uviesť dôvody, prečo postupoval súd prvého stupňa správne, keď poskytol žalobcovi odlišnú právnu ochranu, ako bola poskytnutá v prípadoch, v ktorých boli vydané rozsudky, na ktoré sa žalobca odvolal. “

5. Ďalej poukázala na podľa jej názoru nesprávne právne závery vyslovené okresným súdom (a tým, že potvrdil toto rozhodnutie) aj krajským súdom:

(i) *„Zmluvná voľnosť umožňuje subjektom občianskoprávných vzťahov najlepšie realizovať vlastné osobné a hospodárske potreby a záujmy v súlade s ich individuálnymi záujmami a potrebami. To znamená, že v prvom rade platí to, čo sa zmluvné subjekty dohodli. Ak však subjekty už raz uzavrujú podľa svojho slobodného rozhodnutia určitú zmluvu platí, že túto zmluvu sú povinní plniť a to aj keby sa plnenie pre niektorú zmluvnú stranu začalo tejto javiť ako nevýhodné. Dohody medzi veriteľom a dlžníkom spočívajúce v tom, že ak dlžník nie je schopný dlh splniť, stáva sa veriteľ definitívnym vlastníkom veci, ktorá pôvodne slúžila iba na zabezpečenie záväzku sú platné, pretože v súkromnom práve niet takej právnej normy, ktorá by ich zakazovala, prípadne obmedzovala.“* Ďalej uviedla, že *„Právne závery, ktoré súd prvého stupňa z princípu zmluvnej voľnosti a z ustanovení § 39, § 22 ods. 2 a § 553 Občianskeho zákonníka vyvodil a s ktorými sa odvolací súd stotožnil, sú zjavne arbitrárne a logicky z nich ani nevyplývajú. Súd prvého stupňa a svojim potvrdzujúcim rozsudkom aj odvolací súd tak odchyľil od nich, že zásadne poprel ich účel, podstatu a zmysel.“*

(ii) *„Hoci medzi navrhovateľom a odporcom existuje veriteľsko-dlžnícky vzťah, s ohľadom na okolnosti - to je snaha o spoločné podnikanie, spoločné investičné záujmy navrhovateľa a odporcu, záujem budovať polyfunkčný objekt, ktoré vyplývajú z celého systému uzavretých zmlúv - súd vyvodil záver, že rozpor medzi záujmami navrhovateľa a odporcu (resp. zástupcu a zastúpeného) tú nie sú, resp. navrhovateľ nepreukázal v tomto konaní.“* V súvislosti s tým uviedla, že *„Účastníci konkrétneho záväzkového vzťahu, ktorí sú k sebe v postavení veriteľa a dlžníka, zásadne majú kolízne záujmy... z dôvodu kolízie v záujmoch zastúpeného (žalobcu) a zástupcu (žalovaného) žalovaný nemal oprávnenie v mene žalobcu podpísať... Zmluvu o zabezpečení záväzku prevodom práva... zo dňa 10. 11. 2005, táto zmluva nie je prejavom vôle žalobcu. Preto svojím obsahom odporuje zákonu a na základe ustanovenia § 39 občianskeho zákonníka je absolútne neplatným právnym úkonom.“*

6. Vo vzťahu k uzneseniu najvyššieho súdu (pozri bod 2) sťažovateľka uviedla, že *„Podľa ustálenej praxe Najvyššieho súdu... a Ústavného súdu... nedostatok riadneho*

odôvodnenia súdneho rozhodnutia zakladá prípustnosť dovolania v zmysle ustanovenia § 237 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku.“ (konkrétne poukázala na rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 171/2005, nález ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 226/03, sp. zn. II. ÚS 261/06 a sp. zn. I. ÚS 393/08). Preto „pochybenia odvolacieho súdu mali za následok vadu v zmysle § 237 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku, na ktorú je dovolací súd... povinný prihliadať ex offo... Ak za tohto stavu dovolací súd dovolanie sťažovateľa odmietol bez meritórneho prerokovania a rozhodnutia, porušil tým jeho právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy... čl. 36 ods. 1 Listiny..., ako aj jeho právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru...“.

7. Na základe uvedených skutočností sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd vo veci takto rozhodol:

„Základné práva spoločnosti M. a. s.,... B.,... podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy..., čl. 36 ods. 1 Listiny... a podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru... postupom a rozsudkom Krajského súdu... zo dňa 03. 06. 2008 spis. zn. 3 Cob/12/2009-431 a postupom a uznesením Najvyššieho súdu... zo dňa 28. 05. 2010 spis. zn. 4 Obdo 31/2009 porušené boli.

Uznesenie Najvyššieho súdu... zo dňa 28. 05. 2010 spis. zn. 4 Obdo 31/2009 sa zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Najvyšší súd... je povinný zaplatiť trovy právneho zastúpenia sťažovateľova na účet jeho právneho zástupcu do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu.“

8. Ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie (bod 1) vyzval krajský súd a najvyšší súd, aby sa vyjadrili k prijatej sťažnosti a ku vhodnosti ústneho pojednávania. Predsedníčka krajského súdu vo vyjadrení z 20. októbra 2010 bez ďalšieho zotrvala na dôvodoch napadnutého rozhodnutia s tým, že nemá k nim čo dodať. Predseda obchodnoprávneho kolégia najvyššieho súdu vo vyjadrení z 18. októbra 2010 *inter alia* uviedol, že dovolací súd „nedospel k záveru, že by napádané rozhodnutie bolo arbitrárnym rozhodnutím, v dôsledku ktorej skutočnosti by bola daná prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f) O. s. p. Navyiac, sťažovateľom deklarovaný dôvod dovolania by ani nekorešpondoval s obsahom ustanovenia § 120 O. s. p.“. Sťažovateľka prostredníctvom právneho zástupcu listom z 22. novembra 2010 oznámila, „že v plnom rozsahu trvá na podanej sťažnosti“.

9. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich vyjadreniami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie vo veci namietaného porušenia práva podľa označených článkov ústavy a dohovoru. Prerokovanie sťažnosti na ústnom pojednávaní – vzhľadom na povahu predmetu posúdenia, ktorá je určená povahou základného práva – ústavný súd nepovažuje ani za vhodný, ani za nevyhnutný procesný prostriedok na zistenie skutočností potrebných na meritórne rozhodnutie veci (napr. I. ÚS 157/02, I. ÚS 66/03).

10. Po podrobnom posúdení sťažnosti, namietaných rozhodnutí krajského súdu a najvyššieho súdu, obsahu vyžiadaného súdneho spisu a vyjadrenia k sťažnosti dospel ústavný súd na neverejnom zasadnutí senátu k záveru, že sťažnosť je dôvodná.

II.

11. Rozsudkom č. k. 33 Cb/58/2006-397 z 30. októbra 2008 okresný súd zamietol žalobu sťažovateľky, ktorou sa domáhala jednak určenia neplatnosti zmluvy o zabezpečení záväzku prevodom práva z 10. novembra 2005 v znení jej dodatku zo 16. marca 2006 (ďalej len „zmluva o zabezpečovacom prevode práva“) a ďalej určenia, že je spoluvlastníkom bližšie označených nehnuteľností. Rozhodol tak na základe zistenia, že zmluva o zabezpečovacom prevode práva spĺňa všetky materiálne, ako aj formálne náležitosti. V tejto súvislosti okresný súd uviedol, že *„dohody medzi veriteľom a dlžníkom spočívajúce v tom, že ak dlžník nie je schopný dlh splniť stáva sa veriteľ definitívnym vlastníkom veci, ktorá pôvodne slúžila iba na zabezpečenie záväzku sú platné, pretože v súkromnom práve niet takej právnej normy, ktorá by ich zakazovala, prípadne obmedzovala.“* Okresný súd nesúhlasil so sťažovateľkou použitým výkladom ustanovenia § 553 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení platnom v čase rozhodovania (ďalej len „Občiansky zákonník“), pretože *„by mohlo dôjsť k oslabeniu princípu záruk*

občianskoprávných úkonov, najmä by mohlo nastať zneistenie zásady ochrany poctivého veriteľa“.

12. Proti tomuto rozsudku sťažovateľka podala odvolanie, v ktorom uviedla podrobnú právnu proti/argumentáciu v súvislosti s inštitútom zmluvy o zabezpečovacom prevode práva (§ 553 ods. 1 Občianskeho zákonníka) a neplatnosťou právnych úkonov (§ 37 a § 39 Občianskeho zákonníka). Poukazovala pritom na účel zmluvy o zabezpečovacom prevode práva – na rozvázováciu podmienku v prípade, že zabezpečený záväzok bude splnený, na podmienenosť zmeny v osobe nositeľa práv, pričom podľa jej názoru nemôže ísť (ako v danom prípade pozn.) o prevod trvalý, ale len dočasný/zabezpečovací. V tejto súvislosti uviedla: *«Zmyslom tohto prevodu je motivovať dlžníka na riadne a včasné splnenie jeho záväzku. Dlžník postupuje veriteľovi svoje právo s rozvázovacou podmienkou. V prípade, že bude záväzok – i keď po splatnosti - splnený, obnovuje sa bez ďalšieho pôvodný stav. Zabezpečovací prevod práva na veriteľa zaniká zo zákona. Taká zmluva o zabezpečovacom prevode práva, skutočným účelom ktorej je uspokojenie pohľadávky veriteľa tým, že mu predmet zabezpečenia zostane navždy v jeho vlastníctve, pokiaľ jeho pohľadávka nebude včas a riadne uhradená, je pre rozpor s účelom zákona a pre jeho obchádzanie podľa § 39 Občianskeho zákonníka absolútne neplatným právnym úkonom... účel... „zmluvy o zabezpečení záväzku prevodom práva“ zo dňa 10. 11. 2005 je zakotvený v ustanovení v druhej vete bodu 1. čl. IV., podľa ktorého: „V prípade neuhradenia dlžnej čiastky v lehote 30 dní od odoslania písomnej výzvy veriteľa, stáva sa veriteľ vlastníkom predmetu zabezpečenia podľa čl. II. tejto zmluvy, k čomu dáva dlžník výslovný súhlas.“. Tento účel je v rozpore s ustanovením § 553 Občianskeho zákonníka a ho aj obchádza. Preto „Zmluva o zabezpečení záväzku prevodom práva“ zo dňa 10. 11. 2005 je v zmysle ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka je absolútne neplatným právnym úkonom.»* Sťažovateľka v rámci odvolania tiež poukázala na viaceré – v jej prospech svedčiace súdne rozhodnutia (najvyššieho súdu, Krajského súdu v Košiciach, Najvyššieho súdu Českej republiky) – predložené okresnému súdu na pojednávaniach 11. septembra 2008 a 9. októbra 2008, ktoré okresný súd *„nechal bez povšimnutia“*. V rámci odvolania sťažovateľka poukazovala aj na iné/d ďalšie právne vady prvostupňového rozhodnutia.

13. Krajský súd rozsudkom sp. zn. 3 Cob/12/2009 z 3. júna 2009 potvrdil prvostupňový rozsudok. Zopakoval priebeh odvolaní namietaného súdneho konania a k veci bez ďalšieho uviedol:

„Odvolací súd prejednal vec podľa § 212 ods. 1 a § 214 ods. 2 O. s. p. a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok je vecne správny.

Podľa § 219 ods. 2 O. s. p., ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôkazy.

Odvolací súd po preskúmaní spisového materiálu dospel k záveru, že súd prvého stupňa dostatočne zistil skutkový stav, správne vyhodnotil vykonané dôkazy a vec posúdil správne aj po právnej stránke, a to z dôvodov ním uvedených v odôvodnení napadnutého rozsudku, s ktorými sa odvolací súd v celom rozsahu stotožnil, a preto napadnutý rozsudok ako vecne správny podľa § 219 O. s. p. potvrdil.“

14. Proti tomuto rozsudku sťažovateľka podala dovolanie z dvoch dôvodov, a to odňatím možnosti konať pred súdom podľa § 237 písm. f) OSP (i) a tiež z dôvodu, že *„rozsudok odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci“* (ii).

(i) Sťažovateľka v tejto súvislosti nižším súdom vytýkala predovšetkým *„nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia“*, poukazujúc pritom na súdnu prax najvyššieho súdu, ústavného súdu, ESLP, čl. 46 a násl. ústavy, čl. 6 ods. 1 dohovoru a § 157 ods. 2 OSP.

(ii) Sťažovateľka v podstate zopakovala argumentáciu použitú v konaní pred okresným súdom a v rámci podaného odvolania.

15. Najvyšší súd uznesením sp. zn. 4 Obdo 31/2009 z 28. mája 2010 dovolanie sťažovateľky odmietol, keď v podstatnom uviedol:

„Najvyšší súd... bez nariadenia pojednávania... dospel k záveru, že dovolanie nie je prípustné...“

V predmetnej veci podal navrhovateľ dovolanie proti potvrdzujúcemu výroku rozsudku odvolacieho súdu...

Ak je dovolaním napadnutý rozsudok, ktorým bol výrok rozsudku súdu prvého stupňa potvrdený, je dovolanie prípustné len vtedy, ak súd vyslovil prípustnosť dovolania, pričom v predmetnej nejde o tento prípad. Z uvedeného vyplýva, že zákonné podmienky pre podanie dovolania podľa § 238 O. s. p. neboli splnené...

Z podaného dovolania vyplýva, že dovolateľ nesúhlasil s názormi vyslovenými prvostupňovým ako i odvolacím súdom a vytýkal im aj to, že nebolo vykonané aj ním navrhované dokazovanie resp. súd prvého stupňa sa nezaoberal jeho námietkami a následne súdy vyslovili nesprávny právny záver a rozhodnutia neboli dostatočne odôvodnené. Vzhľadom na tieto skutočnosti vznesené v dovolaní sa dovolací súd zaoberal skúmaním, či nedošlo k porušeniu ust. § 237 písm.f/ O. s. p. ...

Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie taký postup súdu, ktorým účastníkovi odňal možnosť realizovať tie procesné práva, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práva a právom chránených záujmov. Skutočnosť, že súd nevykoná účastníkmi navrhované dôkazy, ani takýto jeho postup nemožno hodnotiť ako odňatie práva konať pred súdom. Rozhodnutie vyjadruje nezávislé postavenie súdu pri hodnotení dôkazov, ktoré vykonal, vrátane nezávislého rozhodovania o tom, ktoré dôkazy vykoná. O takýto prípad by išlo však vtedy, ak by súd svojim procesným postupom odňal účastníkovi možnosť navrhnúť vykonanie dôkazov, čo v tomto prípade nebolo preukázané. Podľa názoru dovolacieho súdu nedošlo pri rozhodovaní odvolacím súdom k takým procesným vadám konania, ktoré by mali za následok vyslovenie, že účastníkovi /žalobcovi/ bola odňatá možnosť konať pred súdom tak, ako to predpokladá ust. § 237 písm. f/ O. s. p. Taktiež neboli zistené ani iné vady konania, pre ktoré by zakladali postup podľa § 237 O. s. p.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy sa každý môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde, pričom základné právo na súdnu ochranu neznamená právo na úspech v konaní pred súdom / II. ÚS 4/94, I. ÚS 40/95 /. K porušeniu ústavou garantovaného práva na súdnu ochranu resp. na spravodlivý proces by podľa dohovoru mohlo dôjsť rozhodnutím všeobecného súdu nielen tým, keby tento fakticky odňal možnosť komukoľvek domáhať sa alebo brániť svoje právo na všeobecnom súde /II. ÚS 8/2001/, ale aj tým, že súd rozhodol arbitrárne, bez náležitého odôvodnenia svojho rozhodnutia, alebo ak by sa pri výklade a aplikácii zákonného predpisu natoľko odchýlil od

znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam. Naplnenie uvedených skutočností v predmetnej veci nebolo preukázané. Taktiež článok 6 ods. 1 dohovoru nemožno chápať tak, že vyžaduje podrobnú odpoveď na každý argument, pričom odvolací súd sa pri rozhodovaní o odvolaní môže obmedziť na prevzatie odôvodnenia nižšieho súdu / García Ruiz proti Španielsku /.

Pokiaľ sa odvolací súd po preskúmaní veci a napadnutého rozsudku stotožnil s názorom vysloveným prvostupňovým súdom § 219 ods. 2 O. s. p. v znení platnom a účinnom od 15. 10. 2008/, nemožno túto skutočnosť považovať za vadu, ktorá by napĺňala predpoklady zákonom stanoveného dovolacieho dôvodu len preto, že účastník s rozhodnutím nesúhlasí.

Najvyšší súd... na základe uvedeného dovolanie... odmietol.“

III.

16. Ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy). Je teda garantom ústavnosti a súdnym orgánom, ktorý je povinný chrániť dodržiavanie a rešpektovanie ústavy všetkými orgánmi verejnej moci vrátane všeobecných súdov. Dodržiavanie ústavy orgánmi verejnej moci však nemožno vzťahovať len na strohé rešpektovanie jej jednotlivých článkov. Generálna interpretačná a realizačná klauzula ustanovuje, že výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s ústavou (čl. 152 ods. 4 ústavy). Výklad každej právnej normy (právneho predpisu) musí byť konformný s ústavou ako základným zákonom štátu s najvyššou právnou silou. V prípade, že vec pripúšťa rôzny výklad, orgán aplikujúci právo je v konkrétnej veci povinný uprednostniť ústavne konformný výklad.

17. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky (podobne čl. 36 ods. 1 listiny). Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne... prejednaná nezávislým a nestranným súdom...

18. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

19. Ústavný súd vo svojej judikatúre opakovane zdôraznil (napr. I. ÚS 402/08), že nezávislosť rozhodovania všeobecných súdov sa uskutočňuje v ústavnom a zákonom procesnoprávnom a hmotnoprávnom rámci. Procesnoprávny rámec predstavujú predovšetkým princípy riadneho a spravodlivého procesu, ako vyplývajú z čl. 46 a nasl. ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru. Jedným z týchto princípov predstavujúcich súčasť práva na riadny proces (čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny, čl. 6 ods. 1 dohovoru) a vylučujúcej ľubovôľu pri rozhodovaní je aj povinnosť súdu presvedčivo a správne vyhodnotiť dôkazy a svoje rozhodnutia náležite odôvodniť (§ 157 ods. 2 OSP).

20. Podstata sťažnostných námietok sťažovateľky vo vzťahu k rozsudku krajského (odvolacieho) súdu spočíva v jej tvrdeniach (bližšie body 3 až 5), že

- je arbitrárny pre nedostatok dôvodov,
- všeobecnými súdmi zvolený výklad § 553 ods. 1 Občianskeho zákonníka je neudržateľný, pričom okresný súd a krajský súd primerane/dostatočne nereagovali na sťažovateľkinu právnu argumentáciu o účele inštitútu zmluvy o zabezpečovanom prevode práva a ani sa nijako nevysporiadali s odlišnou rozhodovacou praxou všeobecných súdov (bod 3 až 5).

21. Krajský súd pri odôvodňovaní potvrdzujúceho výroku svojho rozsudku (bod 13) aplikoval § 219 ods. 2 OSP v znení účinnom od 15. októbra 2008, podľa ktorého *„Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého*

rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody“. Uvedené ustanovenie bolo zavedené novelou Občianskeho súdneho poriadku vykonanou zákonom č. 384/2008 Z. z. a z dôvodovej správy k tomuto zákonu vyplýva, že zákonodarca ním „reaguje na súdnu prax v prípadoch úplných a presvedčivých rozhodnutí súdov prvého stupňa, kedy odôvodnenie rozhodnutia odvolacích súdov je len kopírovaním vecne správnych dôvodov. V takých prípadoch rozhodnutia obsahujú účastníkom známe podania, známy napadnutý rozsudok a v závere obsahujú už len stručné konštatovania o správnosti a presvedčivosti napádaného rozhodnutia, s ktorým sa odvolací súd plne stotožňuje. Ide o ustanovenie v rovine fakultatívnej a umožňuje odvolaciemu súdu sa sústrediť už len na doplnenie presvedčivosti rozhodnutia a odvolacie súdy sa tak môžu sústrediť na judikatúru a odbornú literatúru. Tým sa môže zvýšiť aj dôvera v apelačné súdy, ktoré by v rozhodnutí menej kopírovali a viac argumentovali, čo nepochybne bude verejnosťou vítané.“.

22. Odôvodnenie rozhodnutí všeobecných súdov je častým predmetom posudzovania v rozhodovacej činnosti ústavného súdu a aj štrasburských orgánov ochrany práv, z čoho rezultuje pomerne bohatá judikatúra k jeho významu z pohľadu práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (podobne čl. 36 ods. 1 listiny) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. V odôvodnení rozhodnutia všeobecný súd odpovedá na konkrétne námietky účastníka konania, keď jasne a zrozumiteľne dá odpoveď na všetky kľúčové právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Ústavný súd pripomína, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania (I. ÚS 241/07). Rovnako ESĽP pripomenul, že súdne rozhodnutia musia v dostatočnej miere uvádzať dôvody, na ktorých sa zakladajú (García Ruiz c. Španielsku z 21. januára 1999). Judikatúra ESĽP teda nevyžaduje, aby na každý argument strany bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Georiadis c. Grécko z 29. mája 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998). Z práva na spravodlivú súdnu ochranu vyplýva aj povinnosť súdu v odôvodnení

rozhodnutia zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi na vykonanie dôkazov strán s výhradou, že (ne)majú význam pre rozhodnutie (Kraska c. Švajčiarsko z 29. apríla 1993, II. ÚS 410/06).

23. Zákonodarcom upravenú fakultatívnu možnosť odvolacieho súdu obmedziť sa v odôvodnení potvrdzujúceho rozhodnutia len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia je vždy potrebné v záujme ústavne konformného výkladu (čl. 152 ods. 4 ústavy) aplikovať aj vo svetle judikatúry ústavného súdu a ESLP zaoberajúcej sa právom účastníka občianskeho súdneho konania na riadne odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu. Ak tak všeobecný súd nepostupoval, jeho rozsudok je nevyhnutné považovať za arbitrárny, zjavne neodôvodnený, a tým priamo zasahujúci do základného práva účastníka súdneho konania na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (čl. 36 ods. 1 listiny).

24. Okresný súd v okolnostiach danej veci zamietol žalobu sťažovateľky, keď na ňou uvádzané dôvody neplatnosti zmluvy o zabezpečovacom prevode práva z 10. novembra 2005 spočívajúce v trvalosti/definitívnosti zmeny vlastníctva v prospech veriteľa v podstate iba uviedol (bližšie pozri bod 11), že *„dohody medzi veriteľom a dlžníkom spočívajúce v tom, že ak dlžník nie je schopný dlh splniť stáva sa veriteľ definitívnym vlastníkom veci, ktorá pôvodne slúžila iba na zabezpečenie záväzku sú platné, pretože v súkromnom práve niet takej právnej normy, ktorá by ich zakazovala, prípadne obmedzovala“*. Okresný súd v odôvodnení svojho rozsudku navyše žiadnym spôsobom nereagoval/nevysporiadal sa s inými právnymi závermi všeobecných súdov o tejto otázke, ktoré rozhodnutia sťažovateľka predložila okresnému súdu (pozri bod 12 *in fine*). S uvedeným právnym záverom sťažovateľka prejavila kvalifikovaný nesúhlas v odvolaní (bod 12), pričom na predloženú právnu argumentáciu sťažovateľky krajský súd reagoval len tak, že sa stotožnil so závermi rozsudku okresného súdu bez toho, aby považoval za potrebné k nim niečo dodať. Na odvolacie námietky sťažovateľky teda krajský súd nereagoval vôbec (pozri bod 13).

25. Podľa ústavného súdu však v okolnostiach posudzovanej právnej veci odvolacie námietky sťažovateľky signalizovali možnosť ich podstatného vplyvu na právne posúdenie

veci v otázke ústavne/zákonne konformného výkladu § 553 ods. 1 Občianskeho zákonníka vychádzajúc z účelu v § 553 ods. 1 Občianskeho zákonníka uvedeného zabezpečovacieho právneho inštitútu (zmluvy o zabezpečení prevodu práv, pozn.). Bez potreby hlbšej právnej argumentácie a nad rámec sťažovateľkou okresnému súdu predložených súdnych rozhodnutí (pozri bod 12 *in fine*) ústavný súd dáva za pravdu právnej argumentácii sťažovateľky [body 5(i), 12 a 20] o zabezpečovacom/dočasnom charaktere zmluvy podľa § 553 ods. 1 OZ, a to bez ohľadu na pôvodné (neskôr zmenené) znenie tohto zákonného ustanovenia [„splnenie záväzku sa môže zabezpečiť prevodom práva dlžníka v prospech veriteľa (zabezpečovací prevod práva)“]. Aj keď pôvodná (na rozdiel od neskôr účinnej od 1. januára 2008, pozn.) úprava § 553 ods. 1 Občianskeho zákonníka výslovne nehovorila o dočasnosti tam uvedeného zabezpečovacieho prevodu práva, relevantná súdna prax (k obdobiu aj pred 1. januára 2008) pomerne jednoznačne prijala záver, že takýto prevod môže byť iba zabezpečovací/dočasný. Napr. najvyšší súd v rozhodnutí sp. zn. 2 MCdo 2/2006 v podstatnom k § 553 ods. 1 Občianskeho zákonníka uviedol:

„... podľa § 553 ods. 1 OZ môže byť splnenie záväzku zabezpečené prevodom práva dlžníka na veriteľa (tzv. zabezpečovacím prevodom práva). O zabezpečovací prevod práva ide vtedy, ak dlžník prevedie na veriteľa svoje právo (napríklad vlastnícke) s rozvázovacou podmienkou, že zabezpečený záväzok bude splnený. Zabezpečovacím prevodom tak dochádza k zmene v subjekte práva do momentu splnenia záväzku (v prípade jeho splnenia sa obnovuje pôvodný stav). V prejednávanej veci ale (na rozdiel od toho) bola dohodnutá zmena v subjekte práva bez dohodnutia možnosti obnovy pôvodného stavu.“ Napr. aj česká úprava, ktorá napriek tomu, že § 553 Občianskeho zákonníka obsahuje stále pôvodnú úpravu (ako u nás pred 1. januárom 2008), súdna prax bez väčších problémov zastáva podobný názor ako je uvedený v súvislosti s rozhodnutím najvyššieho súdu sp. zn. 2 MCdo 2/2006 (napr. 33 Cdo 2712/2007, 31 Odo 495/2006).

26. Za týchto okolností bolo povinnosťou krajského súdu na túto odvoláciu argumentáciu sťažovateľky primeraným a ústavne konformným spôsobom reagovať. Krajský súd však v odôvodnení napadnutého rozsudku nedal presvedčivú a jasnú odpoveď na podstatné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany a nereagoval ani na podstatné odvolacie námietky, pričom od uvedenej povinnosti ho nemôže oslobodiť ani znenie § 219

ods. 2 OSP, ktoré nemožno aplikovať čisto formálne, ale v spojení s judikatúrou ústavného súdu a ESLP a súčasne v spojení s § 157 ods. 2 OSP. Podľa uvedeného ustanovenia (ktoré primerane platí aj pre odvolací súd – § 211 ods. 2 OSP) totiž súd v odôvodnení rozsudku okrem iného uvedie, ako vec právne posúdil. Ako je zrejmé z odôvodnenia rozsudku okresného súdu, tento bez akejkoľvek interakcie s už známou rozhodovacou praxou iných všeobecných súdov (dávajúcej za pravdu sťažovateľke, pozn.) a bez vyloženia účelu a významu zabezpečovacieho inštitútu podľa § 553 ods. 1 Občianskeho zákonníka „iba“ uviedol (bližšie pozri bod 11 a 24), že *„dohody... spočívajúce v tom, že ak dlžník nie je schopný dlh splniť stáva sa veriteľ definitívnym vlastníkom veci, ktorá pôvodne slúžila iba na zabezpečenie záväzku sú platné...“*. Za takýchto okolností rozsudok okresného súdu nie je v súlade § 157 ods. 2 OSP. Bolo preto povinnosťou odvolacieho súdu (a to bez ohľadu na znenie § 219 ods. 2 OSP) napraviť pochybenie okresného súdu a primeraným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať na podstatné odvolacie námietky sťažovateľky (bod 12). Krajský súd sa však právnou argumentáciou sťažovateľky vôbec nezaoberal a ani neuviedol na zvýraznenie správnosti a presvedčivosti rozsudku okresného súdu žiadne dôvody, ktoré by ústavnému súdu umožnili konštatovať, že svojím postupom pri odôvodnení napadnutého rozsudku neporušil základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu. Ústavný súd preto výrokom tohto nálezu vyslovil, že rozsudkom krajského súdu bolo porušené základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, *tento zrušil a vrátil vec krajskému súdu na ďalšie konanie [čl. 127 ods. 2 ústavy, § 56 ods. 3 písm. b) zákona o ústavnom súde]*.

27. Ústavný súd vo svetle uvedených nedostatkov odôvodnenia rozsudku krajského súdu, ktoré viedli k záveru o zásahu do základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu, poukazuje aj na nie celkom štandardné vyjadrenie krajského súdu k prijatej sťažnosti. Tento totiž na výzvu ústavného súdu, aby sa vyjadril k prijatej sťažnosti, reagoval čisto formálne a bez akejkoľvek snahy „obhájit“ v konaní pred ústavným súdom sťažnosťou napadnutý rozsudok (bod 8).

28. Sťažovateľka v sťažnosti namietala tiež porušenie v petite označených práv uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 4 Obdo 31/2009 z 28. mája 2010, ktorý dovolanie

sťažovateľky odmietol (bod 15). Sťažnosť v tejto časti odôvodnila tým, že „*nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia zakladá prípustnosť dovolania v zmysle ustanovenia § 237 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku*“ (pozri bod 6). Sťažnosť obstoí aj v tejto časti.

29. „Formovanie doktríny v otázke posudzovania splnenia podmienok prípustnosti dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku smerujúceho proti právoplatnému rozhodnutiu všeobecného súdu leží v rozhodujúcej miere na pleciach všeobecných súdov. Dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok smerujúci proti právoplatnému rozhodnutiu súdu je spôsobilé vyvolať zrušenie alebo zmenu takéhoto rozhodnutia, čo predstavuje zákonom pripustenú výnimku z požiadavky na záväznosť a nezmeniteľnosť právoplatných rozhodnutí. Dovolanie preto nie je generálne použiteľné a možno ho s úspechom uplatniť len vo výnimočných prípadoch. Základná idea mimoriadnych opravných prostriedkov vychádza z toho, že právna istota a stabilita nastolené právoplatným rozhodnutím sú v právnom štáte (čl. 1 ods. 1 ústavy) narušiteľné len mimoriadne a výnimočne. Najvyšší súd, ktorý stojí na vrchole sústavy všeobecných súdov spravidla rešpektujúc takto vymedzený charakter dovolania, posudzuje otázku prípustnosti dovolania v občianskom súdnom konaní skôr reštriktívne“ (I. ÚS 393/08).

30. Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak toto trpí jednou z väd uvedených v ustanovení § 237 OSP, pričom na tieto procesné vady prihliada dovolací súd z úradnej moci, či už to dovolateľ ako účastník konania namieta, alebo nie (§ 242 ods. 1 druhá veta OSP). Skúmanie prípustnosti dovolania v prípade, že toto smeruje proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým bola účastníkovi podľa jeho tvrdení postupom súdu odňatá možnosť konať pred súdom [§ 237 písm. f) OSP], je založené vždy na individuálnom prístupe k prejednávanej veci. Judikatúra najvyššieho súdu k prípustnosti dovolania z dôvodu odňatia možnosti konať pre súdom je bohatá a zahŕňa rôzne situácie procesného charakteru. Najvyšší súd v právnej veci vedenej pod sp. zn. 4 Cdo 171/2005 v rozsudku z 27. apríla 2006 okrem iného uviedol: „*Vady konania vymedzené v zhora citovaných častiach ustanovenia § 237 O. s. p. sú vo svojej podstate porušením základného práva účastníka súdneho konania na spravodlivý proces, ktoré právo zaručujú*

v podmienkach právneho poriadku Slovenskej republiky okrem zákonov aj čl. 46 a nasl. Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (napr. Ruiz Torija c/a Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A), Komisie (napr. stanovisko vo veci E.R.T. c/a Španielsko z roku 1993, sťažnosť č. 18390/91) a Ústavného súdu Slovenskej republiky (nález z 12. mája 2004 sp. zn. I. ÚS 226/03) treba za porušenie práva na spravodlivé súdne konanie považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia... Pretože povinnosť súdu riadne odôvodniť rozhodnutie je odrazom práva účastníka na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktoré sa vyporiada i so špecifickými námietkami účastníka; porušením uvedeného práva účastníka na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej sa účastníkovi konania (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležité skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu (v rovine polemiky s jeho dôvodmi) v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov.

Ak potom nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je porušením práva na spravodlivé súdne konanie, táto vada zakladá i prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f) O. s. p. a zároveň aj dôvodnosť podaného dovolania. I s prihliadnutím na obsah vyššie zmienenej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, Komisie a Ústavného súdu Slovenskej republiky to však znamená, že za prekonaný treba považovať názor považujúci nedostatky v odôvodnení súdneho rozhodnutia len za tzv. inú vadu konania (R 11/98).“

31. Tento právny názor najvyššieho súdu, ktorý založil prípustnosť dovolania (proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu) podľa ustanovenia § 237 písm. f) OSP z dôvodu nedostatku riadneho odôvodnenia rozhodnutia súdu, bol predmetom posudzovania aj v rozhodovacej činnosti ústavného súdu. Na ústavnom súde bola podaná sťažnosť, ktorou sťažovateľ namietal porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru týmto rozhodnutím najvyššieho súdu okrem iného aj z dôvodu, že dovolací súd zreteľne prekročil prísny zákonom ustanovený procesný režim dovolacieho konania a možného zásahu do právoplatného a vykonateľného súdneho rozhodnutia. Ústavný súd k tomu uviedol: «Podľa

názoru ústavného súdu postup najvyššieho súdu v namietanej veci, keď sa „zmocnil“ preskúmania rozhodnutí rozhodujúcich súdov práve z hľadiska namietania kvality obsahu ich odôvodnenia, rešpektoval na jednej strane obmedzené zákonom dovolené dôvody na dovolacie konanie v tejto veci, na druhej strane založil individuálne posúdenie veci.» Ústavný súd teda takéto posúdenie prípustnosti dovolania najvyšším súdom z hľadiska ústavnosti väčšinovým názorom senátu akceptoval a v závere odôvodnenia nálezu sp. zn. II. ÚS 261/06 z 13. decembra 2007 uviedol: „Zohľadňujúc uvedené skutočnosti podľa názoru ústavného súdu rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 171/2005 z 27. apríla 2006, ktorým najvyšší súd zrušil rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 8. decembra 2004 sp. zn. 2 Co 200/04 a rozsudok okresného súdu zo 14. apríla 2004 č. k. 46 Coch 2/2003-72 na základe dovolania žalovanej, neprekročil limity ústavnosti garantovanej čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1 ústavy a nie je ani v rozpore s čl. 6 ods. 1 dohovoru, a preto rozhodol, že najvyšší súd týmto svojím rozhodnutím neporušil sťažovateľom označené základné práva, ktorých porušenie namieta.“ V podobnom duchu rozhodol najvyšší súd tiež v rozhodnutí sp. zn. 2 Cdo 170/2005, keď uviedol: „*Pokiaľ sa... rozhodnutie odvolacieho súdu nebude zaoberať odvolaním brojacim práve proti dôvodom uvedeným v rozhodnutí súdu prvého stupňa, takýto jeho postup je nezlučiteľný so zásadou spravodlivosti konania.*“

32. Vychádzajúc zo zistených záverov vo vzťahu k namietanému rozsudku krajského súdu (body 20 až 26), ktorý svoje rozhodnutie neodôvodnil ústavne prijateľným spôsobom, fakticky odňal sťažovateľke možnosť konať pred súdom. Tým bola naplnená skutková podstata prípustnosti dovolania proti tomuto rozhodnutiu v zmysle § 237 písm. f) OSP a zároveň naplnená aj dôvodnosť podaného dovolania. Bolo preto povinnosťou najvyššieho súdu v rámci svojej zákonom zverenej právomoci o podanom dovolaní meritórne rozhodnúť. Ústavný súd preto výrokom tohto nálezu vyslovil, že tiež namietaným uznesením najvyššieho súdu bolo porušené základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a *toto zrušil [čl. 127 ods. 2 ústavy, § 56 ods. 3 písm. b) zákona o ústavnom súde].*

33. Ústavný súd napokon rozhodol podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde aj o náhrade trov konania sťažovateľke, ktoré jej vznikli v súvislosti s právnym zastupovaním

advokátom JUDr. L. L. v úspešnom konaní pred ústavným súdom. Úhradu priznal za dva úkony právnej služby (prevzatie a prípravu zastúpenia, podanie sťažnosti) v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 3 a § 14 ods. 1 písm. a) a b) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), a to po 120,23 € za 2 úkony vykonané v roku 2010 a režijný paušál 2 x 7,21 € (§ 16 ods. 3 vyhlášky), ktorá bola zvýšená o DPH v sume 19 %, t. j. 303,31 €. Náhradu trov konania za stanovisko z 22. novembra 2010 ústavný súd sťažovateľke nepriznal vzhľadom na to, že toto podanie nemalo vo vzťahu k rozhodnutiu ústavného súdu žiadnu relevanciu. Vzhľadom na to, že sťažovateľkou označené práva porušili tak krajský súd, ako aj najvyšší súd a boli zrušené obe rozhodnutia, ústavný súd zaviazal na náhradu trov krajský súd a najvyšší súd spoločne a nerozdielne.

34. Ak ústavný súd právoplatné rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah zruší a vec vráti na ďalšie konanie, ten, kto vo veci vydal rozhodnutie, rozhodol o opatrení alebo vykonal iný zásah, je povinný vec znova prerokovať a rozhodnúť. V tomto konaní alebo postupe je viazaný právnym názorom ústavného súdu (§ 56 ods. 6 zákona o ústavnom súde).

35. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. decembra 2010